

PROGRAM ROZVOJA OBCE DLHÉ POLE

aktualizácia pre obdobie 2015-2020

OBSAH

Úvod	2
A/ Analýza hospodárskeho a sociálneho prostredia obce Dlhé Pole	6
A.1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia	6
A.2. Východiská a podklady	6
B/ Audit územia	7
B.1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky	7
B.1. História a osídlenie	7
B.2. Obyvateľstvo	7
Ekonomická aktivita	9
B.3. Bytový fond	9
Technická infraštruktúra	10
C.1. Dopravný systém	10
B.4. Zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie splaškových vôd	11
B.5. Kanalizácia	13
B.6. Zásobovanie elektrickou energiou	13
B.7. Zásobovanie plynom a teplom	13
B.8. Informačné toky, telekomunikácie, pošta, informačné zariadenia	14
Sociálna infraštruktúra a občianska vybavenosť	15
D.1. Školstvo a šport	15
B.9. Zdravotníctvo	16
B.10. Sociálna starostlivosť	16
B.11. Správa obce a kultúra	17
C/ Hospodárska základňa	20
E.1. Poľnohospodárstvo	20
C.1. Výroba a služby	20
C.2. Cestovný ruch	21
C.3. Životné prostredie	22
C.4. Ľudské zdroje	23
C.5. Komunikácia v obci - Obecný informačný portál a webová stránka obce	24
C.6. Majetok obce	24
D/ SWOT analýza	26
E/ Analýza problémov obce Dlhé Pole	28
F/ Vízia	29
G/ Rozvojové potenciály	30
H/ Strategické ciele rozvoja obce	31
G.1. Ciele rozvoja obce	31
H.1. Strategické ciele rozvoja obce	31
I/ Priority rozvoja obce, opatrenia a aktivity	33
I.1. Priority rozvoja obce, aktivity	33
J/ SYSTÉM REALIZÁCIE PROGRAMU ROZVOJA	40
K/ <u>Finančné krytie realizácie pro</u>	42
L/ Východiská programu rozvoja obce	44
M/ Záver	45

ÚVOD

V súvislosti s pokračujúcim reformovaním štátnej správy najmä v oblasti financovania samospráv a nových legislatívnych povinností vyplývajúcich z medzinárodných dohôd na úrovni Európskej únie sa do popredia pri riadení obcí dostáva regionálny prístup a snaha o implementáciu programovania a strategického plánovania a aj tejto najnižšej úrovni verejnej správy. Tak ako sa pravidelne venuje strategickému plánovaniu Európska komisia, tak prostredníctvom Smerníc a medzinárodných dohôd toto plánovanie prechádza aj na ďalšie úrovne. Slovenská republika sa v roku 2014 k takémuto plánovaniu s podporou zdrojov EÚ zaviazala prostredníctvom Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 a následne pripravila 9 základných operačných programov a 4 programy na báze cezhraničnej spolupráce, zamerané na finančnú a programovú podporu regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. V súčinnosti s ďalšími legislatívnymi normami (najmä Zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja) vznikla potreba spracovať riadiace dokumenty a to na úrovni celej krajiny, na úrovni samosprávnych krajov a tiež na úrovni jednotlivých obcí. V súlade s touto potrebou a tiež v záujme skutočne efektívneho riadenia rozvoja obec Dlhé Pole pristúpila v roku 2015 k aktualizácii dokumentu **Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja** vypracovaného v roku 2006 a jeho zosúladenia s aktuálnou legislatívou, čo znamenalo aktualizáciu analytickej časti, aktualizáciu strategickú časť a tiež zmenu názvu dokumentu na **Program rozvoja obce Dlhé Pole (PRO)**.

PRO je dokumentom ideových zámerov, tvorivých vízií a ďalšieho hľadania možností rozvoja obce na základe podrobných analýz a definovania silných a slabých stránok. PRO vyjadruje v rozhodujúcej miere záujmy občanov, vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov obce v súlade s koncepciami rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Vypracovanie tohto PRO vyplýva zo zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, zo zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Zb. a zo zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z.z. účinného od 1. januára 2015, kde je vymedzený obsah rozvojových dokumentov.

PRO je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. V zmysle zákona sa regionálny rozvoj a jeho podpora realizuje na 4 úrovniach – prostredníctvom príslušných dokumentov:

- 1) Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len "národná stratégia"),
- 2) programu rozvoja vyššieho územného celku (ďalej len "program rozvoja vyššieho územného celku"),
- 3) programu rozvoja obce (ďalej len "program rozvoja obce") – môže byť nahradený úrovňou 4,
- 4) spoločného programu rozvoja obcí (ďalej len "spoločný program rozvoja obcí") – môže nahradiť úroveň 3.

Význam a využitie PRO obce

Vypracovaný plánovací dokument splňa základný princíp požadovaný v rámci regionálnej politiky EÚ. Viaz sa naň predkladanie projektových žiadostí s cieľom získať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ (ŠF). PRO zároveň umožňuje obci koncepčné a plánovité riadenie, spolufinancovanie rozvojových projektov i vlastných investičných a iných aktivít, prípadne aktivít, ktoré sú financované zo zdrojov súkromných investorov. Keďže PRO vzniká v súčinnosti s názormi, potrebami a prioritami vyjadrenými obecnou komunitou, stáva sa z krátkodobého a strednodobého hľadiska rozvoja obce základným zastrešujúcim plánovacím dokumentom vo všetkých oblastiach hospodársko-spoločenského života obce a v súčinnosti s rozvojovými dokumentmi na vyšších úrovniach spoločne prispieva k podpore rozvoja celého regiónu.

Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je

- a) odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,
- b) zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,
- c) zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Samotná podpora regionálneho rozvoja je zameraná najmä na:

- a) komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov,
- b) rozvoj vedy, výskumu a vývoja prispievajúci k celkovému rozvoju regiónu so zreteľom na podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu,
- c) rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne,
- d) rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta,
- e) rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce,
- f) predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít,
- g) realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu,
- h) zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu,
- i) zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb,
- j) rozvoj cestovného ruchu,
- k) medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu,
- l) zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel,
- m) rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku,

- n) realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu,
- o) ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie,
- p) rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,
- q) udržateľný rozvoj aglomerácií, obnovu, regeneráciu a rozvoj miest a obcí podľa záväznej časti príslušnej územnoplánovacej dokumentácie,
- r) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania,
- s) budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva,
- t) rozvoj multikultúrnej spoločnosti v regióne vrátane multikultúrneho dialógu, spolupráce a tolerancie v regiónoch a sídlach,
- u) rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky,
- v) ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia a i.

Financovanie realizácie tohto rozvoja, vzhľadom na zainteresovanie viacerých partnerov a aj vzhľadom na spoločensky, územne i ekonomicky celoplošný dopad, je uvažované z viacerých zdrojov:

- a) zo štátneho rozpočtu,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi, a i.

V súlade s platnou legislatívou program a jeho prípadné aktualizácie schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Dokument obsahuje v rámci svojich kapitol nasledovné informácie:

- a) **analytické údaje** - komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja,
- b) **strategické údaje** - stratégiu rozvoja pri zohľadnení vnútorných špecifik územia a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) **programové údaje** - zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PRO,
- d) **realizačné údaje** - popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie PRO, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PRO s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PRO formou akčných plánov, a
- e) **finančné údaje** - finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PRO.

PRO je vypracovávaný obcou pri uplatnení partnerstva, t.j. na základe spolupráce so sociálno-ekonomickými partnermi (subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne

organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni. PRO je chápaný ako **otvorený dokument reagujúci na potrebné zmeny**, zapríčinené vnútornými alebo vonkajšími faktormi, ktorý sa podľa vopred stanovených pravidiel môže dopĺňať, inovovať a aktualizovať v priebehu ďalších rokov. Zároveň je však potrebné, aby obec účelovo nezľavovala z rozvojových princípov a hodnôt uvedených v PRO a udržala si napĺňanie svojej vízie a stanovených strategických cieľov v čo najširšom meradle. Jednotlivé aktualizácie programu rozvoja obce sa vypracúva podľa potreby a rovnako ako celý PRO a tieto schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Schválenie programu rozvoja obce a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov.

A/ ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE DLHÉ POLE

A.1. Vymedzenie a charakteristika riešeného územia

Obec Dlhé Pole z hľadiska územno-správneho členenia patrí do okresu Žilina, Žilinského samosprávneho kraja. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň NUTS V.

Sídlo Dlhé Pole je vidieckym sídlom priemernej obecnej veľkosti v zázemí blízkych osídlení Žiliny a Bytče. V súlade so záväznými časťami aktualizovaného ÚPN - VÚC ŽSK bude obec urbanizačne inklinovať cez sídlo Svederník k hlavnej rozvojovej osi Považská Bystrica - Bytča - Žilina - Martin - Ružomberok - Liptovský Mikuláš.

Na severe obec susedí s mestom Turzovka a s obcou Dlhá nad Kysucou, na východe s obcou Divina, na juhu a juhozápade s obcami Svederník - Marček a Kotešová.

Obec je členom Združenia Hričov. V roku 2015 sa vytvorila miestna akčná skupina s názvom Zem palatína Juraja Thurzu, ktorý zahŕňa obce a dve mestá okresov Žilina, Bytča a Čadca. Obec Dlhé Pole je jeho súčasťou. Zmyslom združenia je vytvorenie Miestnej akčnej skupiny, partnerstva verejného a súkromného sektora za účelom zvýšenia životnej úrovne miestnych obyvateľov a prílevom investícií z európskych fondov.

V intraviláne sídiel prevláda obytná funkcia - súkromné, obecné pozemky, rodinné domy, bytovky, centrum občianskej vybavenosti, výrobné plochy a podnikateľské sídla, plocha poľnohospodárskeho družstva. Plochy zelene tvoria verejná zeleň v centre, na cintoríne, brehové porasty pri vodnom toku Dlhopoľka, verejná zeleň v areáloch ZŠ a MŠ a súkromná zeleň.

V katastrálnom území okrem lesného hospodárstva a poľnohospodárstva dominuje *rekreačná funkcia* najmä na okolitých lazoch, a to formou chatárstva a chalupárstva.

A.2. Výhodiská a podklady

PRO chápeme ako výsledok celospoločenského konsenzu rôznych skupín obyvateľstva, podnikateľských subjektov, zariadení, inštitúcií a samosprávnych orgánov na úrovni obce. Súčasne plán zohľadňuje závery uvádzané v národných plánovacích dokumentoch a v koncepciách rozvoja ŽSK, ktoré sa dotýkajú tohto mikroregiónu.

Proces tvorenia plánu mal viaceré etapy:

V prvej časti bola zriadená komisia, pozostávajúca z odborníkov a zástupcov poslanceckého zboru, ktorí sa dohodli na štruktúre dokumentu a následných krokoch získavania faktografického materiálu a analytických údajov od občanov. V druhej časti metódou prieskumu odpovedali občania na 5 otázok, ktorými sa zisťovali ich individuálne názory. Na ďalších zasadnutiach komisie sa prezentovala vízia a potrebné priority zmien hospodársko-spoločenského života obce a stanovili sa strategické ciele.

B/ AUDIT ÚZEMIA

B.1. Zemepisná charakteristika a prírodné podmienky

Obec Dlhé Pole sa nachádza v doline riečky Dlhopoľky, cca 17 km severozápadne od krajského mesta Žilina. Okolie tvoria chrbty pohoria Javorníky, s najvyšším vrchom Kázická Kýčera (900 m n. m.). Obec leží v nadmorskej výške 392 m n. m., niektoré jej kopanice však ležia vo výške 600-700 m n. m. Rozloha katastra obce je 4.105 ha. Obec má v súčasnosti 2.010 obyvateľov a hustota osídlenia je 50 obyvateľov na km². Súčasťou obce je množstvo roztrúsených osád a usadlostí kopaničiarskeho charakteru, ktoré sú dnes už veľmi málo obývané a takmer výlučne slúžia na rekreačné účely (chalupárstvo).

Obcou preteká riečka Dlhopoľka, ktorá je dlhá 13,2 km a tečie južným smerom k Svederníku, kde ústi do Váhu.

Klíma v oblasti je mierne teplá, s výnimkou zimy, ktorá býva pomerne chladná so snehovou prikrývkou 80-120 dní. Územie nad 600 m n. m. patrí už do chladnej klimatickej oblasti. Priemerný ročný úhrn zrážok je 800-900 mm.

B.1. História a osídlenie

Po prvýkrát sa obec spomína v r.1320, keď jej bolo udelené žilinské právo Matúšom Čákom Trenčianskym, ktorý zveril územie Dlhého Poľa (LONGUS CAMPUS) svojmu vernému vojakovi Sidelmanovi a jeho dedičom za preukázané služby. Názov Dlhé Pole dostala obec podľa dlhého obrábaného lánú zeme. Od stredoveku obec patrila k panstvu Hričov, neskôr k panstvu Bytča. V r.1613 sa datuje vznik farnosti Dlhé Pole. Do r. 1918 územie patrilo administratívne do Trenčianskej stolice. Na erbe obce je zobrazený svätý Martin na koni, deliaci sa o svoj plášť so žobrákom.

Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytká, letným hospodárstvom. Hlavnou výrobnou činnosťou bolo drotárstvo. Podomoví drotári chodili za prácou po celom svete a toto remeslo v maximálnej miere zdokonalili. Obyvatelia sa živili i ďalšími druhmi vtedajších remesiel: mlynári, piliari, kováci, kolári a pod.

Od obce sa v r. 1948 odčlenila jej kopaničiarska časť, obec Dlhá nad Kysucou.

B.2. Obyvateľstvo

Obec Dlhé Pole mala v roku 2011 1961 obyvateľov, z toho 958 mužov a 1003 žien.

Údaje v nasledovných tabuľkách sú zo zdrojov Štatistického úradu SR z posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011.

Tab.: Obyvateľstvo podľa pohlavia, veku

	Veková kategória	Muži	Ženy	Spolu
Podiel obyvateľstva v %	0 - 5	5,6	4,9	5,3
	6 - 14	7,6	9,2	8,4
	produktívny vek	74,9	65,4	70,1
	poproduktívny vek	11,8	20,5	16,3
Priemerný vek		35,81	40,71	42,99

Na základe štatistických údajov z r. 2011, priemerný vek v obci bol 42,99 rokov. Je teda zrejmé, že obec má *regresívny typ populácie*, neschopnej narastať prirodzenou menou.

K postupnému starnutiu obyvateľstva a klesajúcemu indexu vitality treba pripočítať i nedostatok pracovných príležitostí priamo v obci, nedobudovanú technickú infraštruktúru a nedostatočné využívanie prírodných a ľudských zdrojov.

Národnostné zloženie obyvateľstva v obci

V obci žije 97,91% obyvateľstva slovenskej národnosti, 0,6% českej národnosti a zvyšok je inej národnosti.

Tab. Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	936	984	1 920
Maďarská	0	1	1
Česká	7	6	13
Nemecká	1	0	1
Moravská	2	0	2
Iná	1	0	1
Nezistená	11	12	23
Spolu	958	1 003	1 961

Zdroj: Štatistický úrad SODB 2011

Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Prevláda náboženské vyznanie Rímsko-katolíckej cirkvi (1837 občanov), vyznanie Evanjelickej cirkvi ECAV (3), bez vyznania (56).

Tab. Obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	887	950	1 837
Pravoslávna cirkev	2	0	2
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	1	3
Reformovaná kresťanská cirkev	1	0	1
Cirkev československá husitská	0	1	1
Cirkev bratská	1	0	1
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1	0	1
Bez vyznania	31	25	56
Iné	1	0	1
Nezistené	32	26	58
Spolu	958	1 003	1 961

Ekonomická aktivita

Ekonomickú aktivitu obyvateľstva Dlhého Poľa popisuje nasledovná tabuľka, podľa SODB 2011.

Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne					
	spolu	%	z toho			vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch
			osoby na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní	
Dlhé Pole						
Muži	531	57,1	0	12	97	3
Ženy	399	42,9	11	13	56	1
Spolu	930	100,0	11	25	153	4

V obci je v súčasnosti 930 ekonomicky aktívnych občanov. Väčšina z ekonomicky aktívneho obyvateľstva za prácou denne dochádza a to najmä do krajského mesta Žiliny.

B.3. Bytový fond

V r. 2016 bolo na území v obci 1182 domov a bytov, z toho 583 trvalo obývaných a 424 neobývaných (zvyšok tvoria chaty, domy pred kolaudáciou).

Domy	
Trvalo obývané	583
Neobývané	424
Novostavby pred kolaudáciou	7
Chaty	166
bytové domy s počtom bytových jednotiek	2 bytové domy s počtom 21 bytových jednotiek
SPOLU	1182/21

Zdroj: Obecný úrad Dlhé Pole

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

C.1. Dopravný systém

1. Miestne komunikácie

Kostru základného komunikačného systému v obci tvorí cesta III/50754 s napojením na Svederník. Cesta III/50754 sa napája na cestu II/507 Žilina - Bytča.

Touto komunikáciou je obec napojená na regionálny dopravný systém formou autobusovej prepravy. V súčasnosti intenzita spojov je v priemere 1 spoj za dve hodiny. V intraviláne obce na uvádzanej ceste sú zriadené 3 otočné miesta pre autobusy. Točne sú na vyhovujúcich miestach, ale vyžadujú si úpravu, priestorové rozšírenie a vyriešenie parkovania osobných vozidiel, najmä v zimných mesiacoch, ktoré zvyčajne blokujú otáčanie autobusu.

Všetky využívané priestory autobusovou prepravou a osobnými motorovými vozidlami treba označiť a regulovať dopravnými značkami.

Hlavnú dopravnú tepnu v obci dopĺňajú obslužné komunikácie s kolmým napojením a miestne komunikácie.

Sieť miestnych komunikácií je relatívne dlhá - v celkovej dĺžke 20,2 km. Z toho 4,5 km tvorí štátna cesta, zvyšok sú miestne komunikácie. Bezprašné cesty sú v dĺžke 11,5 km. Vybudované chodníky v intraviláne tvoria sieť v dĺžke 1,9 km.

V najfrekventovanejšej časti obce, kde sa nachádza obecný úrad, škola a kostol, ŽSK na ceste III/50754 položil nový asfaltový koberec. Popri ceste nie sú vybudované chodníky a chýba aj systémové odvodnenie celej komunikácie.

Dažďová kanalizácia je odvádzaná v hlavnom cestnom telese. Dažďové vody sú odvádzané na obslužné cesty a odtiaľ odtekajú do potokov a do riečky Dlhopoľka. Riečka tečie prevažne pozdĺž hlavnej komunikácie III/50754. Je z väčšej časti regulovaná. Na jej toku je množstvo prístupových mostíkov k jednotlivým rodinným domom a 16 mostov. Stav mostov je nevyhovujúci k intenzívnejšiemu využívaniu prepravy a je potrebné počítať s ich údržbou a postupnou rekonštrukciou (rozšírenie, preverenie statiky konštrukcií, údržba zábradlia, nájazdové a výjazdové časti mosta, okolité priestranstvo). Obec zatiaľ v roku 2011 zrekonštruovala / nový/ most u Forbakov.

2. Obslužné komunikácie

Obslužné komunikácie dopĺňajú celý komunikačný systém obce. Väčšinou ide o obojsmerné cesty nedostatočných šírkových parametrov, bez chodníkov. Vo veľkej miere majú narušený asfaltový a štrkový povrch, bez odvodnenia. Tento stav je zapríčinený nedávno ukončenou plynifikáciou obce. Trasy plynovodov vedú po miestnych komunikáciách a často sú upravené asfaltom.

Výstavba rodinných domov podnietila požiadavku rozšírenia cestnej siete a vybudovania nových prístupových ciest. Obec z vlastných prostriedkov realizovala rekonštrukciu miestnych ciest a to m. k. „Ponad kostol“ v dĺžke cca 250 m, „Na Hlaváčovej“ v dĺžke cca 220 m, „Záhrady“ v dĺžke cca 300, „Jednota dolný koniec v dĺžke cca 300 m., „Bonce“ v dĺžke cca 450 m a ďalšie menšie úseky.

Obslužné komunikácie sú zriadené i v extraviláne obce, vedúce k jednotlivým osadám a kopaniciam. Tieto cesty sú v nevyhovujúcom technickom stave, mnohé sú poškodené od ťažkých mechanizmov zväzajúcich drevo.

3. Lesné cesty a nespevnené komunikácie

Lesné cesty sú v zlom technickom stave. Vedú cez pozemky a lesné porasty súkromných majiteľov lesov. Takmer všetky majú narušený povrch a na mnohých miestach nie je možné po nich prechádzať inak ako traktorom. Stav týchto ciest znehodnocujú najmä súkromní majitelia lesov, ktorí po nich zvažujú drevnú surovinu na ťažkých mechanizmoch.

Osady roztrúsené po okolitých kopaniciach v extraviláne obce sú už v súčasnosti nositeľmi dvoch urbanistických funkcií obce:

a) bytovej

Veľkým problémom sa javí najmä zlý technický stav lesných ciest, ktoré vedú *k trvalo obývaným* usadlostiam.

Ide o osady: *Kravárska* - 12 ľudí /*Skalka, Príporý*/

Stolečné - 15 ľudí /*U Jarošov*/

b) rekreačno-chalupárskej

Mnohé z týchto samôt majú nových súkromných vlastníkov, ktorí si objekty prebudovali na rekreačnú funkciu. Obec na základe informácií od občanov v súčasnosti zaznamenáva zvýšený záujem o odkúpenie týchto usadlostí od pôvodných majiteľov a tak je zrejmé, že rekreačno-chalupárska funkcia ako oblasť cestovného ruchu sa stane dominantnou.

Záver: V rámci rozvoja cestovného ruchu, rozvoja rekreačno-chalupárskej a bytovo-rekreačnej funkcie obce teda bude potrebné nutne riešiť rekonštrukciu stavu týchto ciest v dĺžke cca 10-15 km.

Dopravné spojenie

Dopravný závod SAD Žilina zabezpečuje hromadnú prepravu osôb i v rámci tejto obce. Ide o priemerne 8 spojov denne na trase Žilina - Dlhé Pole a späť.

V intraviláne obce je situovaných 13 autobusových zastávok, ktoré boli zmodernizované zo zdrojov obce i dotácie Úradu vlády SR.

Parkoviská v obci

Parkovanie v obci je riešené individuálne na vlastných pozemkoch alebo v súkromných garážach majiteľov a obyvateľov. V jednotlivých prípadoch a podľa miestnych pomerov je parkovanie možné i na okrajoch obslužných komunikácií, hlavne v ich koncových priestoroch, ktoré sú využívané na otáčanie vozidiel. Parkovacie plochy v centrálnej časti obce sú však nedostatočné a do budúcnosti bude potrebné v rámci rekonštrukcie miestneho cestného systému uvažovať o rozšírení parkovacích plôch i vzhľadom na rastúci význam obce z hľadiska rekreačnej funkcie, turistických aktivít a rastúcej hospodárskej základne.

Železnica

Obec nemá priame spojenie po železničnej trase. Najbližšia možnosť využitia železničnej dopravy je v krajskom meste Žilina, s dostupnosťou cca 14 km.

B.4. Zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie splaškových vôd

V obci sa začali budovať vodovody v r. 1965 v osade Boncova a Žlabina v rámci akcie „Z“. Vodovod Žlabina sa už v súčasnosti nevyužíva.

Vodný zdroj pri súčasnej ZŠ bol vybudovaný v r. 1977. Tvorí ho 2 vrty, z ktorých sa voda čerpadlom privádza do dvoch vodojemov o objeme 2 x 100 m³. Tento systém tvorí najväčší zdroj pitnej vody v obci.

Ďalšími zdrojmi pitnej vody v obci sú pramene Záhrady, Ritvina a Bonce, kde sú tiež vybudované vodojemy zásobujúce hornú časť obce.

Výstavba vodovodov v minulosti v obci Dlhé Pole bola nekonceptná a nesprávne dimenzovaná. V r.1981 a 1994 bola realizovaná čiastočná rekonštrukcia obecného vodovodu. Celková dĺžka hlavného vodovodného potrubia je cca 3 km a dĺžka vodovodných prípojok je cca 5,5 km. Na vodovod je napojených celkovo 75% obyvateľov obce.

V súčasnosti je z obecného vodovodu zásobovaných 1.520 občanov, ktorí majú zriadených 550 vodovodných prípojok. V jednotlivých domácnostiach nie sú inštalované vodomery.

Existujúca vodovodná sieť vedie mimo hlavného cestného telesa - cez pozemky rodinných domov. V minulosti bol problém s kvalitou vody dodávanej do domácností, ktorá nespĺňala požadované parametre. Situácia sa výrazne zlepšila po zakúpení automatických chlóravačov. V súčasnosti je už zabezpečená štandardná úroveň kvality vody dodávanej do domácností. Súčasný objem vody vyhovuje požiadavkám miestnych obyvateľov. Avšak po rozšírení bytovej výstavby bude potrebné hľadať nové zdroje. Uvažuje sa o možnosti získavať vodu zo Starej Bystrice.

K tomu bude potrebné vybudovať hlavný prívod vody do existujúceho vodojemu a úpravne vody, prípadne podľa potreby zvýšiť kapacitu týchto zariadení.

Obec Dlhé Pole je zahrnutá do plánov rozvoja vodohospodárskej sústavy s uvažovaným napojením sa na skupinový vodovod Žilina - Bytča.

Po rozšírení IBV, prípadne zriadení ďalších výrobných prevádzok zvýši sa aj spotreba vody a tým nevyhnutnosť hľadania nových zdrojov.

Do úvahy prichádzajú 3 alternatívy:

1. Výstavba a rekonštrukcia kompletnej vodovodnej siete s napojením na vodné zdroje z nádrže Stará Bystrica - Riečnica

Investorom tejto aktivity by bol SEVAK a. s. Súčasne s výstavbou vodovodu by sa realizovala i výstavba splaškovej kanalizácie.

Nevýhodou tejto alternatívy je, že obec na túto investičnú aktivitu by musela čakať až do r. 2020, kedy je plánovaná výstavba kanalizácie v tomto regióne. Výstavba bude dovtedy blokovať úpravu miestnej cestnej infraštruktúry (vybudovanie chodníkov, oprava krytu vozoviek, úprava okolitého priestranstva), pretože tieto práce sa realizujú až po ukončení výstavby vodovodu a kanalizácie.

2. Druhou alternatívou, ktorá by urýchlila vybudovanie a rekonštrukciu miestnej technickej infraštruktúry, je napojenie existujúceho vodojemu k samostatným prívodom vody z prepodkladaného zdroje - zo Starej Bystrice

V tomto prípade by sa využívali miestne zdroje vody, ktoré by sa dopĺňali zo zdrojov siete SEVAK a. s., v miestnej úpravni by sa voda upravovala na požadovanú kvalitu a dodávala do domácností. Tu by sa využila existujúca vodovodná sieť s malými rekonštrukciami a rozšírením. Likvidácia odpadových vôd by sa riešila individuálne malými biologickými čističkami v rámci každej domácnosti. Táto alternatíva urýchlí možnosti revitalizácie obce vo všetkých smeroch, ale zároveň je veľmi náročná na administratívne zabezpečenie (vlastnícke práva na pozemky, investície do čističiek, povolenia podľa platnej legislatívy atď.).

3. Využitie domácich zdrojov v obci

Je potrebné ich vyhľadať, identifikovať, doplniť do súčasného vodovodného systému a zabezpečiť zvýšenie jeho výdatnosti v súvislosti so zvýšenou spotrebou vody. Túto alternatívu obec v súčasnosti aj realizuje, hlavne v posledných rokoch, keď sa prejavil nedostatok vody v dôsledku suchého a veľmi teplého počasia.

B.5. Kanalizácia

V súčasnosti v obci nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Jednotlivé domy sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou (žumpami, resp. septikmi). V rámci spracovaného investičného zámeru s predpokladom realizácie do 10-ich rokov, sa počíta so zapojením sa obce do výstavby stokovej siete s napojením na obec Svederník na kanalizačný zberač Hričov. Do roku 2018 by mala byť spracovaná projektová dokumentácia spol. SEVAK.

B.6. Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je komplexne elektrifikovaná. Jej celé územie je zásobované elektrinou z vysokonapäťovej odbočky kmeňového vedenia, prechádzajúceho z obce Veľké Rovné. Táto odbočka prechádza extravilánom a čiastočne aj intravilánom obce. Na severnom okraji katastrálneho územia obce tvoria dve transformačné stanice, pripojené na linku, vedúcu zo severu z územia Turzovky (Turkov, Dlhá nad Kysucou). V katastri obce je vybudovaných 17 trafostaníc.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie pozostáva z 200 svietidiel. Je vybudované v intraviláne obce. V osadách a na kopianiciach nie je verejné osvetlenie.

Súčasný osvetlenie je kompletne rekonštruované s novými modernými úspornými žiarivkami. V prípade rozširovania IBV bude potrebné uvažovať o jeho rozšírení.

B.7. Zásobovanie plynom a teplom

Na území obce je kompletne vybudovaná plynárenská sieť. Plynofikácia bola ukončená v r. 2003. Pre všetkých potenciálnych odberateľov plynu sú vytvorené podmienky. Prípadné ďalšie rozširovanie plynovodnej sústavy je možné iba v prípade nových stavebných činností a rozšírenia IBV.

Súčasný stav zásobovania teplom je charakterizovaný ako decentralizovaný spôsob s prevažujúcou základňou na tuhé palivá. Štruktúra bytového fondu z hľadiska dodávky tepla pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody je charakterizovaná decentralizovaným spôsob zásobovania teplom so spaľovaním plynu a tuhých palív (uhlie, drevo) v lokálnych spotrebičoch a kotloch na ústredné vykurovanie.

Objekty občianskej vybavenosti sú zásobované teplom z vlastných zdrojov tepla, najmä ústredným vykurovaním.

B.8. Informačné toky, telekomunikácie, pošta, informačné zariadenia

Pošta

V obci je zriadená prevádzka Slovenskej pošty s dvoma priehradkami, ktorá v súčasnosti kapacitne postačuje pre potreby miestneho obyvateľstva a susednej obce Svederník. Nevyhovujúce sú otváracie hodiny, najmä pre občanov pracujúcich mimo obce.

Miestny rozhlas

Miestny rozhlas funguje na princípe bezdrôtového systému. Systém bol vybudovaný v r. 2001 a nedávno prešiel rekonštrukciou.. Napájanie batériami je zabezpečené cez verejné osvetlenie. Tieto batérie majú však obmedzenú kapacitu a majú vplyv na kvalitu vysielania. V niektorých častiach obce je vysielanie rušené rôznymi šumami.

Telekomunikácie a televízny signál

V súčasnosti je v katastri obce vybudovaná sieť telekomunikácií, s jej podstatným rozšírovaním sa už do r. 2020 nepočíta.

V rámci príjmu televízneho signálu je obec pokrytá digitálnou sieťou.

Mobilná sieť

Je pokrytá operátormi Orange, T-Mobile i O2.

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

D.1. Školstvo a šport

V obci sídli Základná škola s materskou školou v Dlhom Poli. Táto inštitúcia zastrešuje predškolské a základné školské vzdelanie pre deti z Dlhého Poľa, zo Svederníka, Keblova a Marčeka. Inštitúcia sídli v dvoch samostatných, od seba niekoľko desiatok metrov vzdialených budovách.

Materská škola

Nachádza sa v budove bývalej Základnej školy. Budova bola postavená v r. 1937 a v súčasnosti je majetkom katolíckej cirkvi. Suterén využíva školská jedáleň, na prízemí sú priestory pre MŠ. Prízemie má samostatný vchod a so suterénom ho spája samostatné schodište. Na hornom poschodí má sídlo i miestna knižnica. Vykurovanie budovy je na tuhé palivo, kotelňa nutne vyžaduje rekonštrukciu.

Budova je napojená na obecný vodovod.

V areáli MŠ boli v r. 2006 vybudované v rámci aktivačných prác preliezky a šmýkačky pre deti, ktoré však slúžia iba deťom navštevujúcim MŠ. V rokoch 2014/2015 navštevovalo materskú školu 54. V časti MŠ je zamestnaných 5 učiteliek, 2 prevádzkovi zamestnanci a 2 pracovníčka jedálne.

Budova MŠ potrebuje rekonštrukciu, so zmenou palivovej základne, zvýšením energetickej efektívnosti zateplením stien a výmenou okien a taktiež navrhujeme opravu (sedlovej) strechy s vytvorením nových priestorov pre rozšírenie výuky, resp. pre ďalšie využitie pre celú obecnú komunitu. Nakoľko však budova MŠ nie je majetkom obce, je potrebné nájsť vhodný spôsob, akým by bolo možné získať prostriedky na jej rekonštrukciu (je možné prenajať budovu do dlhodobého prenájmu od katolíckej cirkvi a podať projekt do štrukturálnych fondov EÚ na komplexnú rekonštrukciu a zvýšenie energetickej efektívnosti tejto budovy).

V budove MŠ bola v r. 1940 usporiadaná výstava drotárstva a národopisu, ktorú zorganizoval tunajší učiteľ Karol Guleja, ktorý žil v Mníchove. Vo vojnových rokoch to bola veľmi významná udalosť, ktorej sa zúčastnili vtedajší vrcholní vládni predstavitelia na čele s prezidentom Dr. Tisom.

Pred budovou MŠ sa nachádza pamätník obetiam 1. svetovej vojny, ktorý bol obecným úradom v r. 2005 opravený a rekonštruovaný.

Základná škola

Základná škola sídli v samostatnej budove v ústredí obce. Je zriadená pre ročníky 1-9. a navštevujú ju i žiaci z obce Svederník. V rokoch 2013 a 2014 navštevovalo ZŠ 197 resp. 190 detí. Žiaci sú zaradení do 11 tried a 2 oddelení školskej družiny. V rámci vyučovania sa žiakom poskytujú obedy. Základná škola zamestnáva 13 učiteľov, 2 vychovávateľky, 5 prevádzkových pracovníkov, 3 zamestnankyne školskej jedálne a 2 vedúcich pracovníkov.

Všetci učitelia majú adekvátne vysokoškolské vzdelanie.

V prízemí je zriadené malé regionálne múzeum, o ktoré sa pravidelne starajú žiaci ZŠ a učitelia zabezpečujúci regionálnu výchovu.

Súčasťou základnej školy je telocvična a vonkajší športový areál tvorený bežeckým oválom, ihriskami a doskočiskom..

Budova ZŠ bola komplexne zrekonštruovaná z dotácie Regionálneho operačného programu v sume 873 000 Eur, vďaka čomu sú v našej obci vytvorené podmienky pre kvalitné vzdelávanie.

V športovom areáli v rámci školy bolo vybudované ihrisko s umelým trávnikom z dotácie Slovenského futbalového zväzu v sume 20 000 Eur.

Futbalové ihrisko

V tesnej blízkosti športového areálu je miestne futbalové ihrisko, v dobrom stave, pravidelne udržiavané. Športový areál od futbalového ihriska delí plocha s krytým posedením pre občanov v čase voľna. Súčasťou futbalového ihriska je i menšia budova, v ktorej sú šatne. Budova by potrebovala rekonštrukciu i rozšírenie kapacity.

Športový areál by bolo vhodné doplniť vybudovaním krytej tribúny, s ďalšími novovytvorenými priestormi, v ktorých by boli zriadené šatne, prevádzkové priestory, klubovňa, zasadačka a pod.). Pri budove šatní je malé asfaltové ihrisko, ktoré využívajú deti a mládež na športové hry - futbal, v zime na korčuľovanie, hokej.

V priestoroch pri futbalovom ihrisku a športovom ihrisku je možné uvažovať o vybudovaní malého prírodného amfiteátra.

Verejnú športovisko

V areáli MŠ sa nachádza vyasfaltovaná plocha, ktorá v súčasnosti slúži ako verejnú športovisko pre deti, mládež a dospelých obyvateľov. Je potrebné jeho oplotenie a povrchová úprava.

V budove MŠ je zriadené súkromné fitnesscentrum.

Športový zimný areál

V lokalite „Kaluža“ je vybudovaný lyžiarsky vlek typu TATRAPOMA.

Jeho dĺžka je 420m. Vlek je v obecnom majetku. Nie je v dobrom technickom stave, je prevádzkovaný obcou, ale prevádzkovanie závisí od poveternostných podmienok.

B.9. Zdravotníctvo

V obci je zriadené zdravotné stredisko pre spádovú oblasť zahŕňajúcu okolité obce Svederník, Marček, Keblov. Ordinujú tu: obvodný všeobecný lekár, pediater, stomatológ.

V obci je zriadená i lekáreň..

Objekt zdravotného strediska tvoria prízemné budovy, navzájom prepojené. Stredisko bolo zrekonštruované z obecných zdrojov v sume 166 000 Eur.

B.10. Sociálna starostlivosť

Vzhľadom k postupnému zvyšovaniu vekového priemeru v obci a značnému zastúpeniu starších občanov je potrebné nevyhnutne riešiť oblasť sociálnej starostlivosti o starších a postihnutých občanov

V súčasnosti funguje opatrovateľská služba, rozvozy obedov. Bolo by vhodné vybudovať v obci denný stacionár s bezbariérovým prístupom, kde by bolo možné v rámci starostlivosti o starších a postihnutých občanov zabezpečiť komplexné opatrovateľské služby spojené s lekárskou starostlivosťou, resp. doplnené o klubovňu pre dôchodcov.

B.11. Správa obce a kultúra

Správu obce a administratívne úkony a služby pre občanov zabezpečuje Obecný úrad. Budova obecného úradu je umiestnená v ústredí obce. Priestory pre chod samosprávy sú nedostatočné a v budúcnosti treba počítať s rozšírením priestorov, resp. nadstavbou budovy, a zároveň opravou strechy. Získali by sa ďalšie možnosti pre rozšírenie aktivít a služieb obecného úradu, ako napr. prevádzka knižnice, múzeum, klubovňa a pod.).

Kostol

Dominantné postavenie v obci má Farský kostol sv. Martina - biskupa, eklektická stavba z druhej polovice 19. storočia, postavený v r. 1735, v roku 1812 zväčšený. Kapacita je vyhovujúca, technický stav je dobrý, v budúcnosti bude potrebné opraviť strechu. Vo vnútri bolo vybudované podlahové vykurovanie, vonkajšie aj vnútorné osvetlenie, bolo by potrebné vymalovanie vo vnútri i vonkajšiu fasádu.

Farský úrad

Nachádza sa v dolnej časti a v súčasnosti je vo vyhovujúcom stave, spolu s priľahlým pozemkom. Budova i pozemok sú majetkom katolíckej cirkvi. Budova je vo vyhovujúcom technickom stave.

Cintorín a Dom smútku

Cintorín vrátane Domu smútku sa nachádza v intraviláne obce pri pošte, v tesnom kontakte s obytným územím. Cintorín má rozlohu 4.000 m² a už v súčasnosti je potrebné uvažovať i o jeho rozšírení smerom na juh a vybudovaním parkoviska medzi poštou a domom smútku. Dom smútku bol postavený v 70-tych rokoch minulého storočia v rámci „Akcie Z“. V súčasnosti vyhovuje potrebám obecnej komunity.

Hasičská zbrojnica

V obci sa nachádza hasičská zbrojnica bez stálej služby. V obci nie je činný dobrovoľný hasičský zbor. Pre potreby obce pracuje 1 pracovník, ktorý má na starosti prevenciu.

V obci sa nachádza mnoho starých domov a dreveníc, a tak by bolo veľmi potrebné zriadiť takúto organizáciu. Súčasťou takéhoto tímu by mal byť i odborník so strojárskym zameraním, ktorý by vedel obsluhovať a udržiavať požiaru Aviu s cisternou.

Po dohode s riaditeľkou základnej školy by sa mohol výchove mladých ľudí v tejto oblasti venovať aj požiarly krúžok v základnej škole, kde by sa deti postupne oboznamovali s pravidlami bezpečnosti pri zaobchádzaní s ohňom a naučili by sa byť nápomocní pri hasení požiaru. Tak by si obec mohla postupne pripraviť generáciu dobrovoľných požiarikov, ktorí by v prípade potreby dokázali okamžite adekvátne zasiahnuť.

Obchodná sieť a služby

Obchodnú sieť v obci tvoria:

- ◆ 3 predajne potravín 2 Jednoty a 1 Koruna
- ◆ 1 kvetinárstvo
- ◆ 5 pohostinstiev, z toho 1 reštaurácia - pohostinstvo Drotár s reštauračným stravovaním
- ◆ 3 x do týždňa sa v obci realizuje predaj ovocia a zeleniny farmármi a živnostníkmi z iných oblastí Slovenska
- ◆ stánkový predaj textilu a obuvi sporadicky vo vyhradených dňoch.

Budova Jednoty

V tesnom susedstve obecného úradu je budova vo vlastníctve COOP Jednota. Budova je prázdna, uzamknutá. Svojou nefunkčnosťou, ošumelým vzhľadom a umiestnením v centre obce pri hlavnej ceste vytvára nepríjemný dojem z danej lokality.

Obec i miestni podnikatelia iniciovali niekoľko neúspešných rokovaní s predstaviteľmi COOP Jednota o odpredaji alebo prenájme tohto objektu.

Bude potrebné znova otvoriť rokovania na túto tému a opätovne sa pokúsiť objekt získať a sprevádzkovať.

Zastúpenie služieb v obci:

- ◆ fitnesscentrum
- ◆ kaderníctvo
- ◆ pila

Kultúrny dom

Je situovaný v centre obce. Je to na pomery obce veľmi veľká stavba, začatá ešte v období socializmu. V nedávnom období boli zrekonštruované vonkajšie priestory kultúrneho domu (fasáda a okná). Je potrebné pokračovať rekonštrukciou a modernizáciou vnútorných priestorov kultúrneho domu (javisko, ozvučenie, osvetlenie, sála atď.)

Polovica objektu bola odpredaná súkromnému vlastníkovi – Dlhopoľským strojárňam.

Bakelov dom

Dominantnú súčasť kultúrnej histórie obce Dlhé Pole tvorí drotárstvo, ktoré niektorí občania Dlhého Poľa preslávili za hranicami obce i republiky. Mnohí z nich dosiahli v tomto remese pozoruhodné výsledky a zároveň povýšili drotárstvo na umenie.

Jedným z najvýznamnejších predstaviteľov drotárskeho remesla, ktorý sa preslávil doma i vo svete, je *Jozef Holánik Bakel*. Založil dielňu vo Varšave a zároveň získal niekoľko významných ocenení na medzinárodných výstavách. V 1940 usporiadal učiteľ Karol Guleja na novej škole (súčasná materská škola) 1. výstavu drotárstva a jeho národopisu, ktorá sa stala základom Drotárskeho múzea v Budatíne. Neskôr drotárstvo vo svojej pôvodnej funkcii zaniklo. V súčasnosti sa prezentuje ako druh umenia.

Významnou súčasťou kultúrno-historického potenciálu obce Dlhé Pole je preto aj národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. Ide o „Bakelov dom“ - umiestnený v strede obce. Je to zrubová štvorpriestorová stavba na kamennej podmurovke s pavlačou na bočnej fasáde. Objekt má sedlovú strechu a postavil ho drotársky majster Jozef Holánik Bakel. Objekt je vo vlastníctve Bakelových dedičov. Rodina získala na budovu dotáciu z Ministerstva kultúry a dom je z exteriéru zrekonštruovaný vrátane strechy.

Obec má záujem, aby objekt bol prevádzkovaný a aby bola dokončená jeho komplexná rekonštrukcia, a súčasne sa tu zriadilo múzeum drotárstva.

Kultúrne pamiatky

Do kultúrno-historického potenciálu obce je možné zaradiť aj pôvodnú historickú urbanistickú štruktúru tvorenú reťazovou zástavbou pozdĺž miestnej komunikácie riečky Dlhopoľka. Prevažnú časť zachovanej pôvodnej ľudovej architektúry tvoria zrubové prízemné domy, súčasťou ktorých sú hospodárske budovy. V centre obce sa okrem Bakelovho domu nachádzajú i ďalšie pôvodné drotárske domy zo začiatku 20. storočia.

Určitú historickú a architektonickú hodnotu majú i ďalšie drobné stavby sakrálneho charakteru - kaplnka U Mrníkov, kríže, kamenné stĺpy so sochami.

V extraviláne obce sa nachádza aj evidovaná archeologická lokalita z obdobia púchovskej kultúry - výšinné sídlisko v polohe Žiare.

Miestna knižnica

Je situovaná v objekte MŠ v centre obce. Knižný fond má cca 6000 knižničných jednotiek a má zaregistrovaných 150 čitateľov. Knižnica je napojená na internet.

V blízkej budúcnosti je možné pripojiť aj prevádzku miestnej knižnice a zakúpiť za tým účelom 1-2 ks počítačov s príslušenstvom. Zriadené miesta pre pripojenie na internet budú slúžiť celej verejnosti, najmä žiakom, mladým ľuďom, starším občanom i ostatným záujemcom.

C/ HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Hospodársku základňu v obci tvoria poľnohospodárstvo a lesníctvo, výroba, služby a cestovný ruch.

E.1. Pol'nohospodárstvo

Prírodný potenciál krajiny, klimatické podmienky a zloženie pôdy nedávajú v tejto lokalite veľa možností na rozvoj poľnohospodárskej výroby. V minulosti boli obrábané pozemky po oboch stranách rieky Dlhopolka a to najvyššie položený stred údolia, kam nedosiahli časté povodne. Pestovali sa obilniny, krmoviny, ovocie a zelenina. Neskôr sa sociálna situácia roľníkov zhoršila pod vplyvom masívneho valašského osídľovania, keď títo osadníci klčovali veľký počet stromov a devastovali značnú časť horských lúk pre svoje stáda. Z obilovín sa pestoval jačmeň, ovos, ozimná raž, zo zeleniny kapusta, neskôr zemiaky a strukoviny (bôb, hrach).

V súčasnosti sa poľnohospodárska pôda člení na:

- ◆ *ornú pôdu* - pozemky, na ktorých sa pestujú obilniny, okopaniny, krmoviny, záhradné plodiny
- ◆ *záhrady* - pre vlastnú potrebu - zelenina, kvety, ovocné dreviny
- ◆ *trvalé trávne porasty* - plochy určené na kosenie a spásanie dobytkom.

V obci je fungujúce poľnohospodárske družstvo a obnoveným areálom PD Dlhé Pole (bývalé JRD), ktoré je zamerané na živočíšnu výrobu (chov jalovíc - cca 600 ks). Poľnohospodárske družstvo hospodári na cca 825 ha pôdy, ktorá väčšinou slúži ako krmovinová základňa. Okrem tohto väčšieho obhospodarovateľa v katastri obce sú v obci ďalšie súkromné právnické a fyzické osoby.

Obec eviduje v súčasnosti 5 súkromných hospodáriacich roľníkov. V posledných 2 rokoch sa zvýšil počet záujemcov o pôdu ako SHR. Majú však záujem o pôdu, ktorú obhospodaruje RD a nemajú záujem o pôdu, ktorá by potrebovala úpravy.

Lesníctvo

Lesy v Dlhom Poli sa vždy považovali za organickú súčasť poľnohospodárstva, ktoré prevažne vždy využívalo pôdu vyklčovanú z okolitých lesov. Lesy v Dlhom Poli sú prevažne ihličnaté, tvorené červenými smrekmi, borovicami a jedľami, v menšej miere listnatými stromami.

V súčasnosti sú lesy z časti vo vlastníctve Štátnych lesov a časť obhospodaruje urbariát, resp. dedičia bývalých majiteľov, ktorým boli lesy po r. 1945 skonfiškované v prospech štátu a v r.1994 vrátené. Vysporiadanie mnohých súkromných lesov v Dlhom Poli je zložité a komplikované. V súčasnosti dochádza k veľkému výrubu okolitých lesov novými majiteľmi, pričom nie vždy je zabezpečená dostatočná výsadba a ošetrovanie vyrúbaných častí. Nezriedka dochádza k výrubom lesa i cudzími organizovanými skupinami.

C.1. Výroba a služby

V obci pôsobí viacero podnikateľských subjektov, zaoberajúcich sa výrobnou činnosťou a poskytovaním opravárenských služieb:

- ◆ píla (zamestnáva 8 ľudí)
- ◆ Axiom - krajčírska výroba, šitie odevov -8 ľudí
- ◆ Dlhopoľské strojárne – 40 zamestnancov

Zariadenia cestovného ruchu sa v obci Dlhé Pole nenachádzajú.

C.2. Cestovný ruch

Rekreačný potenciál obce Dlhé Pole je pomerne rozsiahly. Jeho danosti a aktivity majú miestny a regionálny význam. Vzhľadom na pomerne odľahlú polohu obce sa nepredpokladá nárast jej významu v cestovnom ruchu medzinárodnej kategórie. Hornatý charakter katastra obce neobsahuje mimoriadne zaujímavé a atraktívne vrcholové partie alebo vyhlídkové body. Ide o súvislú zalesnenú plochu, ktorá poskytuje intimitu a izolovanosť rekreačného prostredia. Obec má predpoklady na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a nenáročného turizmu, spojeného s prechádzkami po lese, v rámci pešej turistiky. Vo vyšších polohách je možné sčasti využiť podmienky na zimné športy, najmä na bežecké lyžovanie.

Obec má však ideálne podmienky na chatárenie a chalupárenie, čo je dané jej kopaničiarskou časťou - osadami, lazmi a usadlosťami roztrúsenými po okolitých svahoch, ktoré v súčasnosti nespĺňajú nároky na moderné bývanie. Mnohé z týchto usadlostí už odkúpili noví majitelia - chalupári - od pôvodných osadníkov a prebudovávajú si tieto objekty na rekreačný účel.

K týmto usadlostiam je však náročný prístup, po lesných a poľných cestách, v zimnom období veľmi komplikovaný až nemožný. Celkovo sa na území obce Dlhé Pole nachádza 27 „jadrových“ osád:

Hlaváčová, Halákovia, Kosivné, Lazy, Skalka, Klukani, Lazy - Klukany, Kravárska, Kravárska pod Vrštovnou, Stolečné, Gále, Gále - Muránska, Podvysoké, Bonce, Zlatnícka, Poľovná - Bonec, Hrivické, Fabulské, Štefánska, Roviny, Ostré, Kalnová, Lovisko, Močiare, Smrdlavá, U Minárikov, U Puckárov, U Voloňov, U Čujdov, U Veščisov - Rybničiská, Prípory, U Voloňov (Janišovci), U Voloňov II (V riekach), Zakamenné pod Vrštovnou, Rieky, Podkýčerie, U Hrubáňov, Osičie.

Takmer všetky sa nachádzajú v hodnotnom prírodnom prostredí, vhodnom pre rekreáciu a oddych vo forme chalupárenia.

Objekt strelnice

V lokalite Gále - Muránska sa nachádza nevyužitý *objekt strelnice*, ktorý je v súčasnosti súkromnom vlastníctve. Objekt je možné zrekonštruovať a zmeniť napr. na rekreačné zariadenie, prípadne je možné uvažovať o obnovení jeho pôvodnej funkcie.

Ubytovacie zariadenia v obci

V obci je možnosť ubytovať sa v i Na Hlaváčovej v súkromnom ubytovacom zariadení.

Turistika a cykloturistika

Prírodné prostredie obce Dlhé Pole má už založený rekreačný potenciál. V budúcnosti sa obec môže zamerať na rozvoj malokapacitného privátneho ubytovania.

Intravilánom a extravilánom obce vedú turistické trasy a to trasa „zelená“ - Chodník drotárov.

Turistické trasy a cyklotrasy sú podrobne popísané na webovej stránke www.drotaria.sk

C.3. Životné prostredie

Celé katastrálne územie obce patrí do prvého stupňa ochrany v zmysle par. 12 zákona a nepatrí do Národného zoznamu chránených vtáčích území, ani do území zaradených do zoznamu NATURA 2000.

V území sa nachádzajú 3 biocentrá regionálneho významu.

Ochrana vôd

Hydrologickú os katastra obce Dlhé Pole tvorí potok Dlhopolka so svojimi obojstrannými prítokmi. Zdrojom vodnatosti sú dažde a sneh. Geomorfologické a geologické pomery povodia zapríčiňujú nadmernú veľkosť odtoku, vodnú eróziu a prudký priebeh povodňových vln. Spolu s pôdnymi pomermi sa postupne táto oblasť devastuje. Dochádza k odnášaniam pôdy do údolia tokov s veľkým množstvom splavenín. Počas záplav dochádza k poškodzovaniu brehov. Niektoré úseky potokov sú znečistené odpadom, naplaveninami a pod.). Podzemné a povrchové vody sú taktiež čiastočne znečisťované komunálnymi odpadmi.

Tok potoka Dlhopolka je čiastočne regulovaný. V roku 2011 obec zrealizovala časť prác v sume 90 000 Eur z dotácie Úradu vlády. Bónce/ V roku 2015 regulácia pokračuje v rámci projektu financovaného z Operačného programu Životné prostredie v hodnote 264 000 Eur. /pri cintoríne/

Komunálny odpad

V intraviláne i extraviláne obce sa nachádza niekoľko neriadených „čiernych“ skládok domového odpadu. Časť z nich sa podarilo odstrániť, ale niektoré z nich ešte stále občania využívajú na vývoz odpadu zo svojich domácností.

Pri rodinných domoch sú vybudované žumpy a septiky na domový odpad. Mnohé domácnosti však nemajú vybudovaný systém zachytávania a čistenia odpadových vôd a splaškové vody častokrát končia priamo v potoku Dlhopolka. Komunálny odpad sa pre občanov vyváža raz za 2 týždne.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia je relatívne dobrá, v katastrálnom území sa nenachádzajú zdroje, ktoré by výraznejšie ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Čiastočnými zdrojmi miestne ovplyvňujúcimi ovzdušie, sú domácnosti, ktoré spaľujú fosílnu palivú. Ďalším zdrojom negatívnych účinkov na životné prostredie je hlavná cesta, vedúca centrom obce, zákonite prináša súvisiace negatívne javy: hlučnosť, prašnosť, exhaláty, vibrácie a bezpečnosť.

Avšak hlavným zdrojom negatívne ovplyvňujúcim životné prostredie v obci Dlhé Pole je *preprava drevnej hmoty*, ako dôsledok ťažby dreva v okolitých lesoch (hlučnosť, prašnosť, poškodzovanie ciest).

Pozitívnymi javmi, ktoré kladne ovplyvňujú životné prostredie v katastri sú najmä:

- ◆ úprava centrálnej časti toku Dlhopolky
- ◆ vodné toky so sprievodnou zeleňou
- ◆ biokoridory
- ◆ parková zeleň v ústredí obce
- ◆ súkromná zeleň v esteticky upravených dvoroch rodinných domov
- ◆ organizovaný zber odpadu - 1x za 2 týždne - firma T+T Žilina

- ◆ zber separovaného odpadu – plasty, sklo, papier, tetrapaky, kovové obaly, bioodpad a oleje - firma T+T Žilina
- ◆ 2x ročne veľko-objemný zber do veľkokapacitných kontajnerov
- ◆ zber elektroodpadu, pneumatík, autobatérií
- ◆ veľkokapacitné kontajnery pri cintoríne

C.4. Ľudské zdroje

Jedným z činiteľov zásadne ovplyvňujúcich rozvoj obce, sú ľudské zdroje. V obci prevládajú ekonomicky aktívni obyvatelia s odborným vzdelaním - s prevažným zameraním na stavebné profesie a na služby - ekonomické a obchodné zameranie, predavačky, krajčírky. Ich uplatnenie v obci predpokladá zvýšené investičné aktivity, prípadne ďalšiu bytovú a individuálnu výstavbu rodinných domov. Absolventi obchodnej akadémie sa môžu uplatniť napr. pri vedení účtovníctva, auditu, ekonomiky pre podnikateľské subjekty. Väčšina obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním pracuje najmä v krajskom meste Žilina a teda ich pracovné aktivity sú mimo obce.

V obci sú činné organizácie:

1. Futbalový oddiel TJ Dlhé Pole - žiaci
- muži

2. Poľovnícky zväz LOVISKO - je najväčšou organizáciou v obci. Má 40 členov.

V obci nie je činný dobrovoľný hasičský zbor.

Vzhlľadom na prítomnosť dreveníc a veľkú rozlohu okolitých lesov i na základe povinnosti vyplývajúcej zo zákona bude potrebné tento zbor zriadiť.

Významní predstavitelia obce

Juraj Čajda (1844 - 1925)

Redaktor Slovenských novín, režisér, herec, divadelný ochotník, atlét. Usporiadal prvý martinský skoro-maratón v r. 1875 z Turčianskych Teplíc do Martina.

Ľudovít Gašpar (Zaosek) (1841 - 1908)

Kňaz, humorista, satirik, spisovateľ. Písal humoristické dielka, v ktorých pranieruje negatívne vlastnosti ľudskej povahy. V r. 1991 pri príležitosti 150. výročia narodenia Ľ. G. Zaoska usporiadala obec oslavy s bohatým kultúrnym programom.

Juraj Kuzmík (1856 - 1920)

Prvý slovenský kinopodnikateľ, cestovateľ, ktorý si kúpil v USA v r. 1895 putovný kinematograf a prišiel s ním na Slovensko. Neskôr pôsobil v Chorvátsku, Srbsku, Bosne, Rumunsku a Bulharsku.

Jozef Holánik Bakel (1863 - 1942)

Najvýznamnejší predstaviteľ obce Dlhé Pole. Zdokonalil drotárske remeslo, povýšil ho na umenie, zaviedol nové technológie - galvanizovanie, striebrenie a zlátenie. Pôsobil vo Varšave a potom v rodnej obci. Bol ocenený na viacerých medzinárodných výstavách. Najväčšiu expozíciu svojich diel vystavoval v r. 1940 v rodnej obci na 1. výstave drotárstva a jeho národopisu, ktorú videlo až 16.000 návštevníkov. Zomrel vo svojom rodisku v r. 1942.

Ďalší významní predstavitelia obce:

Andrej Majer - Dlhopoľský

Martin Mičura - právnik a politik

Ludovít Mikolášik - profesor a drevársky výskumník

Jozef Tulis - predstaviteľ uholného baníctva

Jozef Kuzmík - kultúrny historik a bibliograf

Štefan Špecík - banský predstaviteľ

Martin Kadorík - plukovník a docent

Posilnenie spoločenského života obce

K posilneniu spoločenského života komunity obce a vzájomnej spolupatričnosti je možné prispieť aj vytvorením pamätnej izby rekonštruovanom Baklovom dome, osadením pamätných tabúl. Obec vo zvýšenej miere by mala využiť historické danosti, najmä v spojení s drotárskymi tradíciami, ktoré sú tu veľmi silné. V dôsledku toho sa zvýši informovanosť občanov a návštevníkov o histórii obce a jej okolia. Posilní sa domáce sebavedomie a podporí sa zdravý lokálpatriotizmus.

Ak by sa v obci zaznamenal väčší záujem, je možné založiť napr. tradície festivalov, alebo cyklicky sa opakujúcich akcií. Obec ako organizátor takýchto podujatí si môže vyhľadať zahraničného partnera (v prípade drotárstva - Poľsko), s ktorým by recipročne každý rok organizovali rôzne podujatia. V prípade, že tieto aktivity budú spracované a predložené vo forme projektu, je možné ich v značnej miere podporiť aj z rôznych fondov a iniciatív EÚ.

C.5. Komunikácia v obci - Obecný informačný portál a webová stránka obce

Tok šírenia informácií medzi občanmi, vzájomná komunikácia s obecným úradom, zastupiteľstvom a starostom obce môžu získať novú, lepšiu úroveň pri zriadení obecného informačného portálu. Tento portál by sa mal stať obdobou „obecných novín“. Môže vzniknúť ako komunikačný uzol, ktorý bude monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčí obojsmerný prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní vedenia samosprávy a zverejňovaním dlhodobých rozvojových plánov obce sa zamedzí podozreniam z korupcie a umožní občanom aktívne sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Keďže ide o internetovú stránku, predpokladá sa, že do jej aktualizácie sa budú zapájať najmä mladšie vekové kategórie, čo výrazným spôsobom prispeje k väčšej angažovanosti mladých ľudí do verejných a obecných problémov a záujmov. Posilní sa ich hrdosť na svoju obec.

Redakčnú radu obecného informačného portálu by mali tvoriť zástupcovia všetkých záujmových skupín v obci.

C.6. Majetok obce

Obec Dlhé Pole vlastní budovu obecného úradu, budovu ZŠ, kultúrny dom, dom smútku, zdravotné stredisko, autobusové zástavky, budovu požiarnej zbrojnice, obecný vodovod.

Zastavané plochy a nádvoria	54 820 m ²
Ostatné plochy	15 956 m ²
Záhrady	4 438 m ²

Orná pôda	24 022 m ²
Trvalé trávnaté porasty	69 354 m ²
Spolu	168 590 m ²

Prevažnú časť majetku obce tvorí investičný majetok. Rozpočet obce v roku 2013 predstavoval sumu 838 000 Eur, v roku 2014 sumu 978 000 Eur a v roku 2015 sumu 953 000 Eur.

V súčasnosti obec Dlhé Pole nie je zaťažená úvermi a hospodári vyvážene.

D/ SWOT ANALÝZA

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoja obce je dôležité prezentovať výsledky sociálno-ekonomickej analýzy obce vo forme SWOT analýzy.

SWOT analýza slúži ako praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Silné a slabé stránky opisujú vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, príležitosti a ohrozenia sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť obce. Svojim usporiadaním silné - slabé stránky, príležitosti - ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať respektívne eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj a akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho rozvoja.

(skratka SWOT je odvodená z anglického Strength = silné stránky, Weaknesses = slabé stránky, Opportunities = možnosti, Threats = ohrozenia)

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • región s kvalitným životným prostredím • málo znečistené ovzdušie • úspešný rozvoj obce v posledných rokoch (bytová výstavba) • dobré dopravné spojenie s krajským mestom Žilina a okresným mestom Bytča • kvalifikovaná pracovná sila • vysoký potenciál pre celoročnú rekreáciu, zimné a letné športy • zaujímavá morfológia terénu vhodná pre rôzne formy cestovného ruchu • kopaničiarsky charakter s množstvom usadlostí • relatívna blízkosť českého a poľského trhu • veľmi dobré možnosti nemasových foriem rekreácie a turizmu • vybudovaný lyžiarsky vlek • členstvo obce v združeniach Mikroregión Hričov a Miestna akčná skupina Zem palatína Juraja Thurzu • silné drotárske tradície obce, známe v celom svete • aktívni ľudoví rezbári a umelci žijúci v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania a nedostatok pracovných príležitostí • úzky sortiment služieb, nízka miera špecializácie • nedobudovaná infraštruktúra (najmä odkanalizovanie) • relatívne vyšší priemerný vek obyvateľstva • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva • komplikované vlastnícke vzťahy • slabá schopnosť obyvateľstva akceptovať zvýšený trend cestovného ruchu a zapojenie sa do jeho rozvoja • malý investičný potenciál obyvateľov • neudržiavané plochy územia • živelná výstavba záhradných chatiek • nízka miera využívania IT technológie • málo rozvinuté profesné a záujmové štruktúry občianskej spoločnosti • chýbajúce skúsenosti s cezhraničnou spoluprácou • nedostatok voľnočasových aktivít • nedobudované priestory pre využitie voľného času - športový areál, kultúrny dom • nedostatok kooperácie miestneho obyvateľstva pri vytváraní spoločného produktu

MOŽNOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> • atraktívne prírodné prostredie s využitím celoročného cestovného ruchu • morfológické a klimatické predpoklady pre zimné a letné športy • podhorská oblasť so značnou rozlohou lesa • dostatok pracovnej sily • možnosti rozvoja služieb • alternatívne možnosti turizmu s využitím rozptýlenej kopaničiarskej zástavby • návrat tradičnej výroby a remesiel založených na miestnych surovinových zdrojoch a zručnostiach • posilniť cezhraničnú spoluprácu v oblasti drotárstva - výstavy, akcie • dostatok drevnej hmoty a biomasy na výrobu peliet • dostatočné plochy pre rozvoj IBV v rámci intravilánu • výhodná poloha s primerane dobrou dostupnosťou po miestnych komunikáciách • možnosti pre čerpanie financií z eurofondov • prepojiť regionálny a mestský turizmus s prírodným prostredím obce • rozvoj cezhraničnej spolupráce (česká, poľská strana) 	<ul style="list-style-type: none"> • malá odvaha obyvateľov vstupovať do podnikateľských aktivít • konzervatívnosť obyvateľstva • nízka motivácia obyvateľstva k rozvoju podnikateľských aktivít • negatívna spoločenská atmosféra v regióne vyplývajúca zo sociálnych pomerov • nízka využiteľnosť pracovnej sily na území obce • ťažké prírodné podmienky, svahovitosť, úzke údolia • ponuka nekompletných produktov CR • nízke produkčné parametre poľnohospodárstva • ochrana ekologicky významných častí a prvkov krajiny • potreba riešenia vlastníckych práv pri investíciách spoločenského záujmu • zložitosť vysporiadania vlastníckych vzťahov • nedostatočná regionálna spolupráca • vysoká finančná náročnosť potrebných rekonštrukcií (vlek, strelnica, kultúrny dom)

E/ ANALÝZA PROBLÉMOV OBCE DLHÉ POLE

Základné problémy v obci

- ◆ Odchod aktívnej vrstvy obyvateľov za prácou mimo región
- ◆ Nevybudovaná kanalizácia - Vodárenská spoločnosť SEVAK a. s. plánuje odkanalizovanie tejto oblasti v období 2014-2020
- ◆ Nedostatočný prílev investícií do obce
- ◆ Zlý technický stav lesných ciest a ciest vedúcim k obývaným osadám a kopaniciam
- ◆ Chýbajúce chodníky, najmä popri hlavnej ceste
- ◆ Nevybudované parkoviská
- ◆ Nedoriešené vlastnícke vzťahy súkromných vlastníkov, obce, urbariátu z minulého obdobia
- ◆ Neúplné služby pre obyvateľstvo
- ◆ Pasívny postoj časti obyvateľov obce k spoločensko-ekonomickému rozvoju obce.
- ◆ Nedostatočné využívanie existujúceho prírodného bohatstva obce pre rozvoj zimnej i letnej turistiky - vlek, vybavenie, objekt strelnice, kopanice

F/ VÍZIA

Obec Dlhé Pole sa stane v priebehu obdobia 10-15 rokov modernou obcou strednej veľkosti s kompletne vybudovanou infraštruktúrou, so zameraním na využitie čo najväčšieho počtu svojich prírodných, materiálnych, ľudských zdrojov a tradícií a vyhľadávanou lokalitou pre rekreačný cestovný ruch - chatárenie a chalupárenie.

G/ ROZVOJOVÉ POTENCIÁLY

Na základe prezentácie výsledkov auditu územia, zdrojov obce a výsledkov SWOT analýzy boli identifikované súčasné rozvojové potenciály obce Dlhé Pole:

Ludské zdroje

- ◆ dostatok vhodnej pracovnej sily
- ◆ ľudoví remeselníci - rezbári

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- ◆ zachovalé prírodné danosti
- ◆ dobré dopravné prepojenie na väčšie sídla - Žilina, Bytča
- ◆ vhodné možnosti pre rozvoj IBV
- ◆ prítomnosť kultúrno-historickej pamiatky (Bakelov dom)
- ◆ dostatok možností pre ďalší rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry
- ◆ silné drotárske tradície a možnosti pre organizovanie kultúrnych akcií založených na drotárskych tradíciách - napr. festivaly, výstavy
- ◆ dobré podmienky pre projekty rozvoja cezhraničnej (českej a poľskej) spolupráce založené na drotárskych tradíciách

Cestovný ruch a rekreácia

- ◆ doteraz nevyužívané možnosti v zriaďovaní privátneho ubytovania
- ◆ rozvoj ďalších služieb pre cestovný ruch (ubytovanie, stravovanie, relaxačné masáže...)
- ◆ výborné podmienky pre rozvoj chatárstva a chalupárstva
- ◆ vybudovaný lyžiarsky vleč, možnosti rozšírenia trasy
- ◆ objekt strelnice - v peknej lokalite, po prebudovaní môže slúžiť na rozvoj CR

Hospodárstvo a podnikanie

- ◆ výroba drevných peliet
- ◆ spracovanie biomasy
- ◆ rozvoj maloobchodu a služieb pre verejnosť
- ◆ rozvoj remesiel, založených na tradíciách
- ◆ možnosti využitia vodných zdrojov (alternatívne zdroje energie)

Väčšina faktorov identifikovaných ako rozvojový potenciál je spätých s oblasťou rozvoja cestovného ruchu a turizmu. Táto oblasť spolu s obytnou funkciou sa stáva pre obec dominantnou na obdobie najbližších 10-15 rokov.

Základom ostáva dobudovanie technickej infraštruktúry - vybudovanie kanalizačnej stoky, následná rekonštrukcia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, dobudovanie ďalších objektov občianskej vybavenosti (kultúrny dom, zateplenie budovy MŠ), vybudovanie domova sociálnych služieb, rekonštrukcia športového areálu a celková premena estetického vzhľadu obce Dlhé Pole - výsadba zelene pred obecným úradom, v športovom areáli.

Rozvojové potenciály je dôležité využívať komplexne, pretože naplnenie ich vzájomného vzťahu a súvislostí prinesie rozhodujúce výsledky a prosperitu obce.

H/ STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

G.1. Ciele rozvoja obce

Rozvojová stratégia obce vychádza z výsledkov auditu územia, komplexných analýz hospodársko-sociálnej situácie, zo SWOT analýzy, z identifikovaného rozvojového potenciálu a z ďalších faktografických údajov a porovnaní. Definovanie globálneho cieľa a strategických cieľov v jednotlivých oblastiach hospodársko-sociálneho rozvoja obce je dôležité z hľadiska naplnenia rozvojových zámerov a priorít obce. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru. Tie sa môžu podľa situácie, potreby a finančného zabezpečenia dopĺňať a modifikovať, tak ako si to spoločensko-ekonomický vývoj v obci bude vyžadovať. Globálny cieľ a strategické ciele však majú svoju dlhodobú platnosť a ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej občianskej komunity.

Globálny cieľ rozvoja obce

KOMPLEXNÁ PREMENA OBCE DLHÉ POLE V INTENCIÁCH SÚČASNEJ POTREBY A BUDÚCEJ PROSPERITY OBCE.

H.1. Strategické ciele rozvoja obce

- 1. Pozitívne využiť rozvojový potenciál obce (prírodné prostredie a danosti, duchovné hodnoty, ľudský potenciál) v rámci investičných i neinvestičných aktivít, podporené finančným príspevkom zo ŠF EÚ.*
- 2. V dostatočnej miere využiť a podporiť rôzne formy podnikania, rozšíriť možnosti trhu práce najmä rozvinutím cestovného ruchu.*
- 3. Rozvinúť všestrannú aktivitu komunity obce vo všetkých oblastiach spoločenského a kultúrneho života na základe spolupráce a tvorených partnerstiev.*
- 4. Založiť cyklicky sa opakujúce kultúrno-spoločenské aktivity založené na dlhodobých drotárskych a rezbárskych tradíciách obce, spolu s vytváraním cezhraničných partnerstiev (česká a poľská strana).*
- 5. Vytvárať priestor na vzostup spoločenského vedomia prístupom k informáciám, celoživotnému vzdelávaniu a informačným technológiám.*

Vychádzajúc z uvedených strategických cieľov pre nasledujúcich 10-15 rokov treba uskutočniť aktivity v týchto oblastiach:

- 1. Dobudovať technickú infraštruktúru (kanalizácia, obnova krytu miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov).*
- 2. Zamerať sa na rozvoj cestovného ruchu a trvalú ochranu životného prostredia.*

3. *Vytváranie podmienok pre vybudovanie rodinného zázemia, najmä v bytovej výstavbe, v sociálnej oblasti starostlivosti o rodinu - udržať pozitívny index vitality, zabezpečiť starostlivosť o hendikepovaných a prestárlych občanov.*
4. *Podpora všestranného rozvoja služieb, maloobchodu a možnosti sebarealizácie občanov - živnostenské podnikanie a pod.*
5. *Podpora ďalšieho rozvoja sociálnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti v obci - Dom sociálnej starostlivosti, rekonštrukcia športového areálu, dokončenie stavby kultúrneho domu.*
6. *Podporovať ekonomické aktivity v oblasti cestovného ruchu, tradičných remesiel, obchodu, poľnohospodárstva, lesníctva.*
7. *Vytváranie podmienok pre zriadenie nových pracovných príležitostí v tradičných i menej tradičných vidieckych sektoroch s primeranými príjmami.*
8. *Rozvíjať kultúrne a historické tradície a duchovný život na báze spolupatričnosti, patriotizmu a národnej identity.*
9. *Budovanie estetického, ekologicky čistého životného prostredia so zreteľom na trvalo udržateľný rozvoj v rámci mikroregiónu.*
10. *Podpora vzdelanostnej úrovne obyvateľov podporovaním celoživotného vzdelávania, využívaním informačných technológií.*
11. *Propagácia obce ako lokality pre rozvoj IBV i cestovného ruchu miestneho významu, pravidelná aktualizácia webovej stránky.*
12. *Založenie informačného portálu pre občanov - s možnosťou informovania o aktivitách obecného úradu a možnosťou vyjadrenia sa občanov k verejným záležitostiam a posilnenie záujmu hlavne mladších obyvateľov o obec.*

I/ PRIORITY ROZVOJA OBCE, OPATRENIA A AKTIVITY

I.1. Priority rozvoja obce, aktivity

Opatrenie	Aktivity	Realizátor a partneri	Merateľný ukazovateľ (cieľová hodnota)	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady/Zdroj financovania
1. PRIEMYSEL A SLUŽBY - PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE V OBCI					
1.1. Podpora podnikateľských aktivít v obci	* Podpora remeselníckych prevádzok a existujúcej drobnej výroby * Začínajúce investičné aktivity podnikateľských subjektov v oblasti spracovania dreva a iných domácich surovín a polotovarov	Obec Malí a strední podnikatelia	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	150 000 Eur/vlastné zdroje, ŠF EÚ
2. DOMOVÁ A BYTOVÁ VÝSTAVBA					

2.1. Rozvoj IBV	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie štúdií vybraných lokalít za účelom IBV: Forbaky - Klukany, Horná Biesová, Plánková, Dolný koniec - Jednota * Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov vo vybraných lokalitách * Vybudovanie infraštruktúry vo zvolených lokalitách * Príprava inžinierskych sietí pre novú IBV * Zavedenie elektriny (nové trafostanice + rozvody) * Zavedenie plynu, vodovod, kanalizácia 	Obec Individuálni stavebníci SPP, SSE a. s., SEVAK, súkromní investori	Počet realizovaných projektov (3)	2015-2020	200 000 Eur/vlastné zdroje obce, stavebníkov, stavebné úvery, ŠFRB
	<ul style="list-style-type: none"> * Realizácia individuálnej bytovej výstavby podľa výsledkov štúdií * Podpora budovania individuálnej bytovej výstavby v obci 	Obec Malí a strední podnikatelia Individuálni stavebníci	Počet realizovaných projektov (3)	2015-2020	5 mil. Eur/vlastné zdroje obce, vlastné zdroje stavebníkov, stavebné úvery, ŠFRB
3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA					
3.1. Vybudovanie kanalizačnej siete	<ul style="list-style-type: none"> * Vybudovanie stokovej siete v obci a kanalizačné prípojky cca 20 km 	SEVAK a. s. Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	30 mil. Eur/ fondy EÚ, zdroje SEVAK a. s.
3.2. Rekonštrukcia krytu miestnych komunikácií	<ul style="list-style-type: none"> * Obnova krytu miestnych komunikácií po ukončení budovania kanalizačnej siete: * Projektová dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity 	VÚC Obec	Počet realizovaných projektov (4)	2015-2020	200 000 Eur/zdroje VÚC, vlastné zdroje, ŠF EÚ, úvery

3.3. Vybudovanie chodníkov v intraviláne	* Dokumentačná príprava * Výstavba chodníkov: popri ceste III/50754 cca 5 km	Obec	Počet realizovaných projektov (5)	2015-2020	170 000 Eur /vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.4. Rekonštrukcia 13 mostov ponad Dlhopoľku	* Príprava projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	170 000 Eur /vlastné zdroje, úvery
3.5. Výstavba parkovísk	* Projektová dokumentácia * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Výstavba parkovísk - investičné aktivity	Obec Vlastníci dotknutých pozemkov	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	100 000 Eur /vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.6. Rekonštrukcia lesných ciest a prístupových ciest do osád	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Dokumentačná príprava * Rekonštrukcia 20 km lesných ciest a prístupových ciest do osád	Obec Urbariát	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	100 000 Eur /vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ
3.7. Rozšírenie elektrickej siete výstavbou ďalších trafostaníc a presieťovaním celej obce na energetický rozvod Svederník	* Rokovania so SSE a. s. * Stavebné povolenie * Výstavba trafostaníc a investičné aktivity zamerané na posilnenie siete	SSE a. s. Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	100 000 Eur /zdroje SSE a. s.
3.8 Rekonštrukcia vodovodu Záhrady	*Rekonštrukcia vodovodu v dĺžke 8,4 km	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	100 000 Eur / vlastné zdroje, Environmentálny fond, dotácie EÚ
4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ, KULTÚRA, ŠPORT					
4.1. Rekonštrukcia športovo-oddychového areálu	Rekonštrukcia športového školského areálu, ktorý bude slúžiť žiakom ZŠ i celej verejnosti 1. vysporiadanie majetkových vzťahov	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, úvery, sponzori, zdroje MŠ SR, ŠF EÚ

	s vlastníkami (urbariát) 2. príprava technickej dokumentácie 3. stavebné povolenie 4. rekonštrukcia dráh, oválu, okolitých ľadových plôch, osadenie basketbalových košov, mantinely lavičky, drobný mobiliár				20 000 Eur
4.2. Rekonštrukcia budovy MŠ	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity - prebudovanie a prispôsobenie priestorov navrhovanému účelu * Zvýšenie energetickej efektívnosti výmenou okien * Zmena palivovej základne na biomasu	Obec MŠ	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ, dotácia z environmentálneho fondu 400 000 Eur
4.3. Dokončenie výstavby kultúrneho domu	* Aktualizácia projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 300 000 Eur
4.4. Výstavba parkovacích plôch	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Stavebné povolenie * Výstavba parkovacích plôch v lokalite: Dom smútku, Kúpalisko, ul. Muránska	Obec	Počet realizovaných projektov (3)	2015-2020	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 50 000 Eur
4.5. Výsadba zelene na verejných priestranstvách v obci	* Vypracovanie štúdie * Realizácie projektového zámeru - verejná zeleň v športovom areáli, pri obecnom úrade - výsadba	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, ŠF EÚ, 20 000 Eur
4.6. Rekonštrukcia	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov	Obec	Počet	2015-2020	Vlastné zdroje, ŠF

Bakelovho domu a zriadenie informačnej kancelárie s pamätnou izbou a pamätná tabuľa	* Projektová dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Súčasní majitelia nehnuteľnosti	realizovaných projektov (1)		EÚ 300 000 Eur
4.7. Nadstavba zdravotného strediska s vytvorením nových priestorov pre byty	* Vypracovanie odborného statického posudku * Technická dokumentácia * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 500 000 Eur
4.8 Zvýšenie bezpečnosti v obci	* Inštalácia kamerového systému	obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	15 000 EUR obecný rozpočet, dotácia
5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE					
5.1. Asanácia divokých skládok	* Asanácia skládok	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje 100 tis. Sk
6. CESTOVNÝ RUCH					
6.1. Vybudovanie zimného lyžiarskeho strediska miestneho významu (predĺženie trasy existujúceho vleku, vybudovanie parkoviska, vybavenosti - sociálne zariadenia, bufety...)	* Štúdia uskutočniteľnosti * Vysporiadania vlastníckych vzťahov * Vypracovanie technickej dokumentácie * Stavebné povolenie * Investičné aktivity	Obec Súkromný investor	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, úvery, ŠF EÚ 700 000 Eur
6.2. Podpora výstavby malých penziónov, podpora privátneho ubytovania	* Vytvorenie motivačného podnikateľského prostredia * Realizácia	Obec Súkromní investori, vlastníci nehnuteľností	Počet realizovaných projektov (2)	2015-2020	Súkromné zdroje, ŠF EÚ 200 000 Eur

6.3. Vybudovanie cyklotrás	* Vypracovanie štúdií * Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Dokumentačná príprava * Realizácia investičných aktivít	Obec Obec, urbariát, súkromní vlastníci Združenie Drotária	Počet realizovaných projektov (3)	2015-2020	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 200 000 Eur
6.4. Rozvoj individuálnej chatárskej a chalupárskej rekreácie	* Podpora rozvoja chalupárskej a rekreačnej funkcie obce	Obec Vlastníci budov	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Podľa potreby
7. TELEKOMUNIKAČNÉ SIETE, PROPAGÁCIA OBCE A INFORMATIZÁCIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI					
7.1. Celková rekonštrukcia a rozšírenie telekomunikačných sietí	* Rozšírenie káblovej telefónnej siete do rozvojových plôch obce	Obec T-Com, a. s.	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	T-Com, a. s. Podľa potreby
7.2. Propagačné tlačoviny	* Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín o obci (v tlačenej verzii, v elektronickej verzii)	Obec	Počet realizovaných projektov (3)	Priebežne podľa potreby	Vlastné zdroje, ŠF EÚ 100 Eur
7.3. Pripojenie miestnej knižnice na internet	* Pripojenie na internet a zriadenie 2 miest s počítačovou výbavou pre verejnosť	Obec Miestna knižnica	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Vlastné zdroje, 1000 Eur
8. OŽIVENIE ĽUDOVÝCH TRADÍCIÍ A PÔVODNÝCH ĽUDOVÝCH REMESIEL V OBCE					
8.1. Oživenie ľudových tradícií	* Udržanie existujúcich ľudových tradícií * Postupné oživenie ďalších miestnych ľudových tradícií, zvykov * Podpora remeselnej výroby * Podpora drotárskeho a rezbárskeho umenia	Obec Záujmové združenia v obci Živnostníci Malí a strední podnikatelia	Počet realizovaných projektov (2)	2015-2020	Podľa druhu zvolených aktivít
9. PODPORA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI					
9.1. Posilnenie života miestnej komunity	* Podpora života miestnej komunity cez podporu činnosti miestnych záujmových a profesných združení * Podpora organizovania podujatí	Obec Záujmové a profesné združenia	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Podľa druhu zvolených aktivít

	s cieľom zvýšiť propagáciu činnosti združení				
9.2. Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni	* Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej, medzinárodnej úrovni s cieľom zvýšenia dostupnosti finančnej podpory spoločenstva v regióne	Obec Partnerské obce, mestá, organizácie, združenia	Počet realizovaných projektov (2)	2015-2020	Podľa druhu zvolených aktivít
9.3. Zriadenie Obecného hasičského zboru	* Zriadenie Obecného hasičského zboru	Obec	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Podľa druhu zvolených aktivít
10. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV					
10.1. Podpora zamestnanosti v obci	* Podpora zamestnanosti v obci s dôrazom na zapojenie znevýhodnených skupín do aktívneho života komunity cez možnosť využívať projekty v rámci štrukturálnych fondov EÚ	Obec Živnostníci Malí a strední podnikatelia Profesné združenia	Počet realizovaných projektov (1)	2015-2020	Podľa druhu zvolených aktivít

J/ SYSTÉM REALIZÁCIE PROGRAMU ROZVOJA

L1 Plán realizácie

PRO obce je strategickým dokumentom, ktorý musí schváliť obecné zastupiteľstvo. Schválený dokument bude verejne dostupný (na obecnom úrade, v elektronickej podobe na internetovej stránke obce, resp. na požiadanie). Zároveň bude stanovený orgán zodpovedný za hodnotenie, monitoring a aktualizáciu akčného plánu raz ročne, pričom tento proces bude v každom roku prebiehať súčasne s prípravou a hodnotením rozpočtu obce. Tým bude realizovaná legislatívna požiadavka podľa § 12 Zákona o regionálnom rozvoji, a to každoročne do 31. mája zasielať príslušnému vyššiemu územnému celku správu o plnení PRO.

L/2 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie PRO

Pre zabezpečenie realizácie stratégie PRO má obec vybudované vo svojej štruktúre orgány, z ktorých po schválení dokumentu určí štatutárny orgán obce - starosta - komisiu zodpovednú za hodnotenie, monitoring jeho realizácie a za aktualizáciu akčného plánu. V obci Dlhé Pole sú v súčasnosti vytvorené 4 komisie –

Komisie pri zastupiteľstve – komisia pre výstavbu a životné prostredie,

- pre kultúru a šport,

- sociálna komisia,

- pre nezlučiteľnosť funkcie vo verejnom záujme,

pričom v prípade potreby môže obecné zastupiteľstvo zriadiť aj ďalšie komisie.

Komisie zriaďuje ako stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány obecné zastupiteľstvo. Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a obyvateľov obce, zvolených obecným zastupiteľstvom z radov odborníkov. Obecné zastupiteľstvo volí predsedu komisie, podpredsedu a členov komisie a vymedzuje im úlohy podľa miestnych podmienok a potrieb. Predseda komisie je vždy poslanec OcZ.

Predseda:

- riadi a organizuje prácu komisie, zvoláva jej schôdze a riadi ich priebeh, spoločne s členmi komisie pripravuje program schôdze,
- zostavuje plán činnosti komisie,
- zabezpečuje prípravu programu schôdze komisie,
- vedie písomné záznamy o schôdzach komisie,
- zabezpečuje administratívnu agendu, súvisiacu s činnosťou komisie,
- organizuje spoluprácu komisie s ostatnými komisiami obecného zastupiteľstva,
- zastupuje komisiu navonok,
- plní ďalšie úlohy, ktorými ho komisia poverí.

Samotné Komisie na úseku, pre ktorý boli zriadené, najmä:

- vypracúvajú stanoviská k materiálom, prerokúvaným obecnými orgánmi, k najdôležitejším otázkam života obce a k dôležitým, pre obec investičným zámerom,

- vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie najdôležitejších otázok života v obci a predkladajú ich orgánom obce, ktoré sú povinné sa nimi zaoberať a o výsledku komisiu informovať,
- kontrolujú spôsob realizácie uznesení obecného zastupiteľstva, dozerajú na hospodárenie s majetkom obce, prípadne majetkom prenechaným obci na dočasné užívanie, ďalej dozerajú na podnikateľskú a investičnú činnosť v obci, kontrolujú ako sa vybavujú sťažnosti, oznámenia a podnety, prípadne pripomienky obyvateľov obce.
- Komisie sa schádzajú podľa potreby. Komisie zvoláva a vedie predseda komisie. Zásady rokovania a uznášania sa, si komisie stanoví na svojom prvom zasadnutí.
- Komisie nemajú rozhodovaciu právomoc.

K/ FINANČNÉ KRYTIE REALIZÁCIE PRO

M/1 Zdroje financií

Základným zdrojom realizácie rozvoja obce je jej vlastný rozpočet, financovaný z daní – priamych a podielových a z činnosti obce ako správcu svojho majetku. Alternatívou je získavanie financií od sponzorov.

Najvýhodnejšie je získavať formou nenávratného finančného príspevku (NFP) zo štátneho rozpočtu, štrukturálnych fondov EÚ (ŠF EÚ) a iniciatív EÚ. Pre vypracovanie projektov do rôznych opatrení v rámci podpory regionálnej politiky a zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov je potrebné pripraviť štúdie realizovateľnosti, usporiadať vlastnícke vzťahy, zabezpečiť technickú dokumentáciu pre výstavbu, prestavbu a úpravu objektov.

K úspešnej realizácii projektov podporených zo štrukturálnych fondov EÚ je potrebné zachovanie dobrej platobnej schopnosti obce, nakoľko často tieto zdroje sú založené na princípe refundácie - t. j. obec musí investičné aktivity financovať určité obdobie vždy z vlastných zdrojov, ktoré sa postupne refundujú z príslušného ministerstva alebo implementačnej agentúry. K týmto zdrojom je potrebné započítať i finančnú spoluúčasť obce (dofinancovanie projektu z vlastných zdrojov, ktoré nie sú obci refundované).

Na základe vyhlasovaných výziev sa zabezpečí vypracovanie projektovej žiadosti pre konkrétne opatrenie a využijú sa pripravené materiály - štúdie, vlastníctvo, výpisy z katastra, technická dokumentácia a pod. V súvislosti s investičnými zámermi je potrebné, aby si obec udržiavala dobrú platobnú schopnosť. Pri hodnotení projektov sa totiž kladie veľký dôraz na finančné zabezpečenie projektu zo strany žiadateľa, resp. schopnosť žiadateľa celý projekt prefinancovať i počas období, kedy treba vyrovnávať záväzky voči dodávateľom a zároveň preklenúť časové obdobie do refundácií faktúr platobnou jednotkou. Na tento účel bude možné čerpať i úver z peňažných ústavov, ktoré taktiež budú vyžadovať dobrú platobnú disciplínu.

Zásadnými podmienkami sú:

- vysporiadanie vlastníckych vzťahov obecného majetku,
- schopnosť obce realizovať projekty vo všetkých implementačných fázach,
- schopnosť obce kofinancovať implementáciu projektov,
- dofinancovanie projektov z vlastných zdrojov.

Je potrebné si uvedomiť, že aj keď fondy EÚ výrazne napomáhajú rozvoju regiónu či obce, proces získania finančných prostriedkov z týchto fondov je veľmi náročný, zložitý a nie je právne nárokovateľný. V prioritách rozvoja obce preto navrhnuté aktivity zo svojej podstaty obsahujú aj činnosti ako vypracovanie technickej dokumentácie, príp. štúdie a ďalšie základné materiály ako prvé odborné kroky, ktoré môžu viesť k vypracovaniu konkrétnych projektov a zároveň budú tvoriť jednu z povinných príloh pri predkladaní projektu pre konkrétnu výzvu a opatrenie.

Legislatíva zdroje financovania rozvoja prostredníctvom programu rozvoja určuje vo viacerých rovinách:

- a) zo štátneho rozpočtu,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,

- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi, a i.

M/2 Štruktúra financovania z EÚ v rokoch 2014-2020

Názov operačného programu	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky v EUR zo zdrojov EÚ
Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373
Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754 490 415
Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1 545 272 844
Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika	MPRV SR	84 731 095
Interreg V-A Poľsko – Slovenská republika	MPRV SR	154 988 723
Spolu		15 410 022 898

L/ VÝCHODISKÁ PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Pre spracovanie základného programovacieho dokumentu na úrovni obce sa vychádzalo predovšetkým z týchto rozhodujúcich dokumentov na lokálnej resp. regionálnej a národnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, schválený zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja (aktualizácia na obdobie 2014-2020)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Dlhé Pole na roky 2007-2013
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30 (aktualizácia z r. 2014)
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020
- Operačné programy na roky 2014 – 2020
- Efektívna verejná správa
- Integrovaná infraštruktúra
- Integrovaný regionálny operačný program
- Kvalita životného prostredia
- Ľudské zdroje
- Program rozvoja vidieka
- Rybné hospodárstvo
- Operačný program Výskum a inovácie (MŠVVŠ SR a MH SR)
- Program Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika
- Program Interreg V-A Poľsko-Slovensko
- Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 - 2020.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – záväzná časť v znení KURS 2011
- Strategické usmernenia Spoločenstva
- Stratégia EURÓPA 2020
- Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011– 2015
- návrh Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020
- Stratégiu rodovej rovnosti a akčný plán rodovej rovnosti na roky 2014 – 2019
- Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2014 – 2016 s výhľadom do roku 2020
- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012-2016
- Národný program reforiem Slovenskej republiky 2015
- Program stability Slovenska na roky 2015-2018
- Marketingová stratégia Slovenskej agentúry pre cestovný ruch na roky 2014 – 2020
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Stratégia rozvoja kultúry na roky 2014 – 2020
- Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR
- Výsledky dotazníkového prieskumu, individuálne rozhovory s občanmi obce

M/ZÁVER

Regionálny rozvoj v súčasnosti už nie je iba pojmom a Európska únia vytrvalo presadzuje aktívny prístup jeho strategickému plánovaniu a riadeniu na všetkých úrovniach verejného i súkromného života. Regióny jednotlivých krajín Európskej únie, navzájom súťažia o prítiahnutie kapitálu, ekonomických aktivít, pracovných príležitostí, infraštruktúry a pod. Je to proces, ktorý je jedným z hlavných impulzov riadiaci rozvoj regiónu a v rámci nich miest a obcí. Nie všetky mestá a obce však v tejto konkurencii majú rovnakú štartovaciu základňu. Je dôležité presadzovať harmonický a vyvážený regionálny rozvoj a nie individuality, ktoré v konečnom dôsledku môžu znamenať ešte väčšie prehĺbenie ekonomických i sociálnych rozdielov území. V niektorých prípadoch je potrebná spolupráca na zvýšení konkurencieschopnosti miest a obcí, najmä v prípadoch keď mestá a obce sú neadekvátne včleňované do konkurenčného procesu. V iných prípadoch však je potrebné obmedziť negatívne efekty zhoršujúcej konkurencie. V oboch takýchto prípadoch hľadá regionálny rozvoj rovnováhu medzi konkurenciou a spoluprácou, s cieľom dosiahnutia optimálnej rovne konkurencieschopnosti pre celé územie.